

Járványügyi intézkedést követő kártalanítás

**a kártalanítási eljárás
és annak feltételei**

Jogszabályi háttér

- Az egyes állat-járványügyi intézkedésekről és az azokkal összefüggő állami kártalanításról szóló **74/2013. (VIII. 30.) VM rendelet**
- Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló **2008. évi XLVI. törvény**
- A madárinfluenza elleni védekezés részletes szabályairól szóló **143/2007. FVM rendelet**
- A nem emberi fogyasztásra szánt állati eredetű melléktermékekre vonatkozó állategészségügyi szabályok megállapításáról szóló **45/2012. VM rendelet**

Jogszabályi háttér

- Az állatbetegségek bejelentésének rendjéről szóló **113/2008. FVM rendelet**
 1. számú melléklet: **Bejelentési kötelezettség** alá tartozó állatbetegségek listája
 2. számú melléklet: A Bizottságnak bejelentendő állatbetegségek listája
 - szöveges tájékoztató levélben, mely kiterjed az intézkedésekre és a járványügyi helyzet értékelésére is
 - elektronikus űrlap használatával (ADNS - Animal Disease Notification System)

– a madárinfluenza mindkét listán szerepel
- Az Állategészségügyi Világszervezet (Office International des Epizooties – OIE) felé is van heti jelentési kötelezettség

Jogszabályi háttér

- Baromfi esetében megemelkedett elhullási arány, termelési adatok csökkenése, betegségekre utaló tünetek esetén **bejelentés** megtételére kötelesek:
 - akik az állatok felügyeletét, őrzését, gondozását, ápolását, felvásárlását, levágását, vagy az állati hullák ártalmatlanná tételét foglalkozásszerűen látják el, illetve azok is, akik az állatokkal érintkeznek.
 - E személyeket a bejelentési kötelezettség teljesítése alól az a körülmény sem mentesíti, hogy a bejelentés megtételére más is köteles.
 - A bejelentést a szolgáltató állatorvosnak vagy a hatósági állatorvosnak, járási főállatorvosnak, megyei főállatorvosnak
 - szóban, írásban és megbízott útján is meg lehet tenni.

Az eljárásban részt vevő hatósági szereplők

- Hatósági állatorvos
- Járási Hivatal (járási főállatorvos)
- Kormányhivatal (megyei főállatorvos)
- Országos Főállatorvos
- Országos Járványvédelmi Központ
- NÉBIH (kifizetések)
- Jegyző (ha először szerez tudomást a gyanúról)

A jegyző feladatai

- abban az esetben, ha legelőször a jegyző értesül BJK betegség gyanújáról
 - értesíti az állategészségügyi hatóságot
 - elrendeli az állatok elkülönítését
 - az állategészségügyi hatóság intézkedéséig gondoskodik az állathullák biztonságok tárolásáról
- a gyakorlatban az állategészségügyi hatóság gyorsan, jegyzői közreműködés előtt intézkedik

A hatósági állatorvos feladatai

- a **lehető legrövidebb időn belül** kiszáll az állattartó telepre, megteszi a szükséges intézkedéseket a betegség helyhez kötésére és gondoskodik a humán egészségvédelemről
- részletes jegyzőkönyvet vesz fel az állatállományról, a betegség tüneteiről és azok megjelenésének idejéről, az érintett állományokról, a gazdaságról, a nyilvántartásokról (istállók száma, általános járványügyi védekezés minősége), előzetes járványügyi nyomozást végez, kitér a környező állatállományokra,
- mintát vesz, aminek NRL-be juttatásáról gondoskodik
- jelentést tesz a járási főállatorvosnak.

A járási főállatorvos feladatai

- járványhelyzetben HJK segíti a járási főállatorvost
- a **gyanú** megerősítése vagy kizárása (AI esetében laboratóriumi eredmény alapján)
- az érintett és a kontaktgazdaságok **zárlat** alá helyezése
- az állomány **felszámolás**ának megszervezése
 - leölési határozat, mely az állathullákon túl ártalmatlanításra utalja a fertőzőközvetítő anyagokat, tárgyakat, eszközöket is
 - leölést végző személyzet és hatósági állatorvos kirendelése
 - ATEV szállítás megszervezése
- az állattartó telep **fertőtlenítés**ének megszervezése
- **jelentés**tétel a megyei kormányhivatalnak (HJK működése esetén az OJK-nak)

A járási főállatorvos feladatai

- védő- és a megfigyelési körzet határának meghatározása(a megyével és az OJK-val egyeztetve)
- közegészségügyi hatósággal kapcsolattartás
- a leöléssel és ártalmatlanításra utalással kapcsolatban:
 - eljárási jelentés (hatósági állatorvos készíti)
 - a leölésről és az állathullák, takarmány, egyébek elszállításáról
 - kategóriánként mennyiségi adatokat feltüntetve
 - dátum megadásával
 - becslési jegyzőkönyv felvétele (járási főállatorvos)

A járási főállatorvos feladatai

- becslési jegyzőkönyv felvétele
 - a leölési határozat, a leölési eljárási jelentés, beszerzési/eladási számlák és a BTT által összeállított értékbecslési táblázat alapján
 - a leölés befejezésétől számított 15 napon belül le kell folytatni a becslési eljárást.
- Kártalanítási eljárás lefolytatása (ha 5 millió forint feletti az összeg áttétel megyei szintre)

Kártalanítási jogosultság

Az Éltv. 55. § (1) *a*) pontja értelmében az állatbetegség gyanújának bejelentését követően vagy járványügyi intézkedés következtében elhullott, illetve a járványügyi intézkedésként leölt bejelentett állat, megsemmisített termék, anyag, eszköz és tárgy tulajdonosa **az államtól kártalanításra jogosult.**

A kártalanítás mértéke a leölt és ártalmatlanított állatok, valamint az ártalmatlanított takarmány, egyéb ragályfogó anyagok és eszközök forgalmi értékének 100%-a.

Kártalanítási jogosultság

A jogosultság feltételei

- **bejelentési** kötelezettségnek való megfelelés
(kivéve, ha gyanú nem merült fel – pl. kontaktgazdaság, preventív leölés)
- **határozat**ban elrendelt járványügyi intézkedés (Éltv. 51.§ (3) i-q))
 - m)* leölés
 - n)* ártalmatlanítás
- kármegelőzési, kárelhárítási és **kárenyhítési kötelezettségnek** való megfelelés
 - megghiúsult naposbaromfi kihelyezés esetén igazolni kell, hogy a tulajdonos a keltetés megindításakor körültekintően járt el és a kihelyezésre eredetileg szánt állattartó telep helyettesítésére minden lehetséges eszközt felhasznált.

Kártalanítási jogosultság

Nem jár kártalanítás (Éltv. 55. § (2))

- a) az országba tilalom ellenére vagy szabálytalanul behozott állatokért;
- b) ha az állat betegsége gyanús állapotát az állattartó vagy élelmiszer-vállalkozó nem jelentette be, illetve az előírt kötelezettségeket megszegte;
- c) ha az átruházással szerzett állat betegségéről, fertőzöttségéről a tulajdonosnak az állat megszerzésekor tudomása volt;
- d) ha a járványügyi intézkedésre az állattartó vagy élelmiszer-vállalkozás egyéb felróható magatartása miatt került sor;
- e) a vadon élő állatokért, kivéve az engedéllyel befogott, legalább hat hónapja zárt körülmények között (vadasparkban, vadaskertben, röptetőben) tartott vagy tenyésztett, továbbá a járványügyi intézkedésként diagnosztikai célból kilőtt vadat, és a védett állatokat;
- f) trágyáért, alomért;
- g) az állat-egészségügyi jogszabályok megsértésével tartott, illetve szállított, levágott, forgalomba hozott állatért és termékért.

Kártalanítási jogosultság

Nem jár kártalanítás

Elmaradt haszon

(illetve egyéb közvetett károk, piacvesztés,
munkavégzés szünetelése, üresen álló állattartó
épületek)

után

Kártalanítási jogosultság

Aki nincs regisztrálva a TIR-ben, kísérőiratok nélkül szállít, engedély nélkül, karanténozás nélkül telepít le baromfit, nem biztosítja a telep járványvédelmi zártságát, a telep megfelelő járványvédelmi feltételeit, nem teljesíti az Országos Főállatorvos 4/2016. számú határozatában leírt zárt (vagy madárhálós) tartásra vonatkozó előírásait

NEM JOGOSULT KÁRTALANÍTÁSRA

Kártalanítási jogosultság

ÓLNAPLÓ

Naprakész vezetése kulcsfontosságú a kártalanítási eljárás szempontjából.

A **gyanú bejelentése előtt** bekövetkezett elhullások után nem jár kártalanítás.

A kártalanítási pénzügyi fedezete

- Az állam költségvetési törvényben külön alcímen az állami kártalanítás, az állami, valamint a közérdekű védekezés céljára, továbbá a járványügyi intézkedés során keletkezett állati vagy növényi eredetű melléktermékek szállításának és ártalmatlanításának, valamint a rendkívüli élelmiszerlánc-esemény elhárítása során a hatóságnál felmerülő költségek fedezetére, továbbá az egyéb jogszabályban állami feladatként meghatározott vizsgálatok fedezetére célelőirányzatot biztosít. (Éltv 24.§ (1))

A kártalanítási pénzügyi fedezete

- A 652/2014. bizottsági határozat alapján a madárinfluenza járványleküzdés költségeihez az EU 75%-os társfinanszírozást biztosít az erre elkülönített vészhelyzeti alapból.
- A járvány első két hónapjának becsült költsége (a már rendelkezésre álló adatok szerint):
 - 9 millió euró - kártalanítás
 - 1,6 millió euró – operatív költségek

A kártalanítási eljárás

A kártalanítási eljárás hivatalból indul.

A kártalanítás összegéről a járási hivatal az általa lefolytatott becslési eljárás, a járványügyi intézkedést végrehajtását felügyelő hatósági állatorvos eljárási jelentése, a BTT által meghatározott értékek és beszerzési/eladási számlák adatai alapján dönt.

Ötmillió forint alatt járási, **ötmillió forint felett** megyei feladat.

A kártalanítási eljárás

Ha a kártalanítási határozat kedvezményezettje **egyetért** a határozatban foglaltakkal, és **lemond** fellebbezési jogáról, a határozat azonnal **jogerőssé** válik. (Ha nem ért egyet, fellebbezhet.)

Ekkor a határozat a megítélt összeg kiutalására a NÉBIH Költségvetési Igazgatóságára kerül.

2016. január 6-ig 89 kártalanítási határozat érkezett be Bács-Kiskun megyéből.

Átlagosan 7,7 nap telt el a határozatok jogerőre emelkedése és a kiutalás között.

**Tudomásom szerint
a vonatkozó jogszabályban szereplő
kártalanításon túlmenő,**

**áttételes károk
enyhítésére vonatkozó egyeztetések
folyamatban vannak.**

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket !**